

**Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника»
Педагогічний факультет
Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи**

**«Затверджую»
Проректор з
науково-педагогічної роботи**

підпис

прізвище, ініціали

«05» 03. 2019 р

Наскрізна програма практики студентів

**Педагогічного факультету
спеціальності 231 «Соціальна робота»
освітньої програми «Соціальна педагогіка»
ОКР «Бакалавр»**

«УХВАЛЕНО»

на засіданні науково-методичної
ради педагогічного факультету
Протокол № 4 від 22. 01. 2019 р.

Голова ради

_____ О. С. Кондур

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

вченою радою педагогічного факультету
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника.
Протокол № 6 від 28. 02. 2019 р.

Голова засідання вченої ради

_____ О. С. Кондур

**Івано-Франківськ
2019**

Наскрізна програма практики студентів Педагогічного факультету спеціальності «Соціальна робота», освітньої програми «Соціальна педагогіка» / Програма для студ. вищ. навч. закл. Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2019. 21 с.

Наскрізна програма практики затверджена на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Протокол від 21. 01. 2019 р. № 6

Завідувач кафедри _____ Ковбас Б. І.

ВСТУП

Невід’ємною складовою фахової підготовки студентів у закладі вищої освіти є практика. Вона – органічна складова системи їх фахової підготовки.

Соціально-педагогічна практика студентів – той місток між теоретичним навчанням соціальних педагогів та їхньою самостійною практичною роботою в різноманітних установах соціальної сфери, який сприяє формуванню фаховості. Її розглядають як процес ознайомлення та оволодіння різними методами, формами, видами професійної діяльності. У процесі практики студенти можуть випробувати себе в різних фахових ролях.

Практика має неперервний характер. Проводиться щорічно впродовж трьох років. Для студентів, які навчаються за спеціальністю «Соціальна робота» освітньої програми «Соціальна педагогіка», її проходження обов’язкове.

Наскрізна програма практики студентів освітньо-кваліфікаційного рівня – бакалавр є основним навчально-методичним документом, який визначає усі аспекти проведення практик. Вона забезпечує єдиний комплексний підхід до організації практик, їх системність, неперервність і послідовність навчання студентів.

Наскрізна програма соціально-педагогічної практики студентів педагогічного факультету спеціальності 231 «Соціальна робота» освітньої програми «Соціальна педагогіка» регламентується відповідною законодавчо-правовою базою, зокрема, маємо на увазі Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах (затверджене наказом МО України №161 від 02.06.1993 р.), Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України (затверджене наказом МО України № 93 від 8.04.1993 р.), Наказ Міністра освіти України «Про внесення змін до Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (№ 351 від 20.12.1994 р.), Рішення колегії Міністерства освіти і науки України «Про стан практичної підготовки студентів у вищих навчальних закладах» (№ 7/2-18 від 05.07.2001 р.), Закон України «Про вищу

освіту» від 01.07.2014. № 1556-VII, Указ Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні» (№ 1013/2005 від 4.07.2005 р.), Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012–2021 роки, лист МОН України керівникам вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації всіх форм власності і підпорядкування «Про практичну підготовку студентів» (1/9-93 від 07.02.2009 р.), проекти Положення про практику студентів вищих навчальних закладів (2010, 2011 рр.), а також навчального плану освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр.

Наскрізна програма практик – це основний нормативний та навчально-методичний документ університету, який визначає концептуальні засади практичної підготовки фахівця соціальної педагогіки відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики, регламентує послідовність, тривалість і терміни проведення різних видів практик відповідно до навчального плану, визначає цілі, завдання та місце кожного виду практики в структурно-логічній схемі підготовки фахівця.

Мета наскрізної програми соціально-педагогічної практики студентів полягає в структуруванні усіх етапів професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів: формування стійкого фахового зацікавлення до обраної спеціальності; ознайомлення зі специфікою і змістом соціально-педагогічної діяльності в освітніх, соціальних, культурно-дозвіллевих закладах; сприяння опануванню студентами різноманітними видами соціально-педагогічної діяльності; формування вмінь застосовувати теоретичні знання на практиці; використання соціально-педагогічних прийомів, форм і методів при виконанні різних фахових ролей.

Завдання соціально-педагогічної практики:

- адаптувати студентів до реальних умов майбутнього фаху;
- ознайомити із специфікою та основними напрямками роботи державних і недержавних організацій, які надають соціально-педагогічну допомогу дітям та молоді;

- сприяти застосуванню у практичній площині теоретичних знань;
- формувати й розвивати професійні особистісні якості;
- сприяти освоєнню студентами сучасних технологій соціально-педагогічної діяльності;
- розвивати теоретичні основи науково-дослідницької роботи;
- діагностувати фахову придатність студента до соціально-педагогічної роботи;
- формувати у майбутніх фахівців навичок професійної рефлексії.

Зміст наскрізної програми соціально-педагогічної практики студентів складається з програми всіх 3 етапів виробничих практик, зокрема: виробничої волонтерської практики, виробничої практики в літній період, виробничої практики в закладах освіти.

Принципи організації і проведення соціально-педагогічної практики:

- урахування інтересів та потреб студента при виборі місця проходження практики;
- співпраця студента і керівника у процесі соціально-педагогічної практики;
- ускладнення завдань соціально-педагогічної практики відповідно до курсу;
- змістовий взаємозв'язок між усіма видами практики;
- одночасне оволодіння під час практики різноманітними професійними функціями.

Організація і керівництво практиками. У відповідності до навчального плану загальне керівництво практиками здійснюється факультетськими керівниками, а методичне управління забезпечується методистами-викладачами кафедр соціальної педагогіки та соціальної роботи та загальної та клінічної психології, соціальної психології та психології розвитку, а також методистами на базах практик – співробітниками навчальних, культурно-дозвіллевих закладів та державних і недержавних організацій соціальної сфери.

Обов'язки факультетського керівника:

- заздалегідь здійснювати підготовку баз практики;
- забезпечувати проведення всіх організаційних заходів перед початком практики (інструктаж про дотримання правил техніки безпеки, етики спілкування в педагогічному та учнівському колективах, надання студентам-практикантам необхідних документів: направлення, програми з дидактико-методичними матеріалами);
  - ознайомлювати з документами звітності про проходження практики;
  - контролювати виконання студентами-практикантами правил внутрішнього розпорядку;
  - перевіряти звітну документацію практикантів;
  - у складі комісії приймати диференційований залік з практики, оформляти звіт із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів, який затверджує завідувач кафедрою та здає університетському керівнику практики.

Обов'язки методиста кафедри та бази практики:

- контролювати виконання студентами-практикантами завдань, згідно індивідуального плану, та проводити консультації для студентів на базах практики;
- допомагати планувати роботу студентів, затверджувати індивідуальні плани-графіки роботи практикантів, забезпечувати здійснення соціально-педагогічної роботи з учнями;
- консультувати старосту підгрупи щодо підготовки звіту про проходження практики та виступу на кафедральній конференції;
- спільно з методистами баз практики проводити оцінювання практичної роботи студента-практиканта;
- складати характеристику на кожного студента;

- надавати студентам-практикантам можливість користуватись необхідною документацією, літературою під час виконання практичних завдань;
- забезпечувати відповідну методичну допомогу практикантам з організації та проведення різних форм соціально-педагогічної роботи в різних закладах;
- здійснювати облік відвідування студентами баз практики;
- при порушенні студентами трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку, спричиненні конфліктів тощо, повідомляти методистам-викладачам.

Бази практик. Об'єктами соціально-педагогічних практик визначаються заклади, в яких працюють висококваліфіковані фахівці та добре матеріально укомплектовані бази, а саме: загальноосвітні школи I–III ступенів акредитації, Івано-Франківський Міський та Обласний центри соціальних служб для сім'ї, дітей і молоді, обласний центр соціально-психологічної допомоги, Притулок для дітей служби у справах дітей Івано-Франківської обласної державної адміністрації, Благодійний християнський фонд «Солідарність», Благодійний фонд «Карітас», Благодійна організація «Містечко милосердя Святого Миколая», дитячі оздоровчі табори, табори праці та відпочинку при загальноосвітніх навчальних закладах, підліткові та юнацькі клуби, позашкільні виховні заклади та установи, Івано-Франківський міський центр соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями «Дивосвіт», Івано-Франківське Товариство Червоного Хреста України, а також Обласний багатопрофільний навчально-реабілітаційний центр, Комунальний заклад соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями «Добродія калуська».

Шкала оцінювання навчальних досягнень студентів в умовах виробничих практик поводитьсь за 100 бальною шкалою, що подано нижче:

90 – 100 – відмінно (А)
80 – 89 – дуже добре (В)

70 – 79 - бали – добре (C)

60 – 69 - бали – посередньо (D)

50 – 59 – задовільно (E)

26 – 49 - балів – незадовільно з можливістю повторного складання

(FX)

1– 25 – незадовільно з обов’язковим повторним курсом (F)

Структуру наскрізної програми соціально-педагогічної практики студентів складають програми виробничих практик, основні компоненти яких представлені нижче.

Таблиця 1

Структура наскрізної програми практики студентів спеціальності «Соціальна робота» освітньої програми «Соціальна педагогіка» кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи

Види практик	Освітня програма «Соціальна педагогіка»	Курс	Семестр	Тижнів	Кількість годин			Форми контролю
					Всього год.	Кредитів ECTS	Націон. кредитів	
Виробничі практики (назви) 1. Виробнича волонтерська практика;	ОКР-бакалавр	II	4	2	90	3	1,5	диференційований залік
2. Виробнича практика в літній період;	ОКР-бакалавр	III	6	4	180	6	3,5	диференційований залік
3. Виробнича практика в закладах освіти;	ОКР-бакалавр	IV	8	6	180	6	3,5	диференційований залік

ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАСКРІЗНОЇ ПРАКТИКИ

РОЗДІЛ I. ВИРОБНИЧІ ПРАКТИКИ

Згідно навчального плану освітньої програми «Соціальна педагогіка» на II курсі (4 семестр) проводиться волонтерська соціально-педагогічна практика студентів (2 навчальні тижні). Вона відіграє важливу роль у процесі практичної підготовки майбутніх фахівців, формуванні умінь та навиків здійснення волонтерської діяльності, засвоєння її основних цінностей (альтруїзму, милосердя, благодійництва), вміння творчо застосовувати знання на практиці.

Перехідною ланкою в багаторівневому процесі підготовки фахівця є виробнича практика в літній період. Це одна з найважливіших ланок загальної системи професійної підготовки соціального педагога, у ході якої студент має можливість застосувати практичні вміння та поглибити теоретичні знання з фахових дисциплін.

Згідно з навчальними планами педагогічна практика студентів спеціальності «Соціальна робота» освітньої програми «Соціальна педагогіка» проходить у літніх дитячих оздоровчих закладах або установах соціальної сфери. Вони виконують обов'язки вихователів загонів, організаторів гурткової роботи, соціальних педагогів, психологів.

Особливістю літньої педагогічної практики є те, що студенти вперше працюють в позаміському оздоровчому закладі в період літніх канікул, за відсутності навчального процесу, впливу сім'ї, з різними колективами школярів, котрі знаходяться в таких самих умовах. Означену діяльність здійснюють після III курсу, 6 семестру впродовж чотирьох тижнів. Вони оволодівають реальними навичками соціально-виховної роботи, опановують індивідуальні та групові методи і форми соціально-педагогічної діяльності.

Завершальним етапом багаторівневого процесу підготовки соціального педагога є виробнича практика впродовж IV курсу, що проводяться відповідно до навчального плану. Вона має на меті в практично-прикладній формі закріпити теоретичні знання, одержані студентами під час навчання, вміння застосовувати їх на практиці; випробувати студента-практиканта в сфері соціально-педагогічної діяльності, а саме: сфері освіти, під час виконання професійних функцій – комунікативної, організаторської, діагностичної, прогностичної, охоронно-захисної, профілактичної, корекційно-реабілітаційної, соціально-терапевтичної.

Студенти педагогічного факультету Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника спеціальності «Соціальна робота» освітньої

програми «Соціальна педагогіка» проходять практику в закладах освіти на IV курсі (8 семестр) тривалістю шість тижнів.

2.1. ЗМІСТ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ВИРОБНИЧОЇ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ (II курс, ; 4-й семестр)

2.1. Особливості виробничої волонтерської практики

Змістовий модуль 1. Організаційно-методичний.

Тема 1. Ознайомлення з метою, завданнями та вимогами волонтерської соціально-педагогічної практики..

Тема 2. Організаційний етап роботи студентів Івано-Франківському міському центрі соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, міжнародному благодійному фонді «Карітас», загальноосвітніх школах.

Змістовий модуль 2. Професійно-діяльнісний.

Тема 3. Здійснення студентами практичної волонтерської діяльності в закладі бази практики.

Тема 4. Оформлення звітної документації практики.

2.2. Індивідуальні завдання

Під час проходження практики студент з метою набуття конкретних вмінь та навичок повинен виконувати індивідуальні виробничі, наукові або практичні завдання. Матеріали індивідуальних завдань повинні використовуватися у випускних роботах, докладах та наукових статтях.

Тему індивідуального завдання студент отримує на кафедрі за згодою керівника практикою безпосередньо перед вибуттям на практику.

Пропонуються такі завдання:

1. Ознайомитись із специфікою роботи та структурою закладу, основними напрямками діяльності, складом фахівців, їхніми професійними обов'язками.

2. Проаналізувати нормативно-правову базу, що визначає професійні обов'язки соціального педагога.

3. Вивчення та аналіз законодавчо-правових актів, що регулюють надання допомоги клієнтові та його захист.

4. Аналіз плану роботи соціального педагога (соціального працівника) бази практики.

5. На основі вивчення специфіки діяльності бази практики схематично зобразити її структуру.

6. Підготувати тези доповіді на тему (за вибором), розробити наочність для її презентації:

«Волонтерська діяльність як форма недержавної організації соціальної сфери»;

«Історія виникнення волонтерського руху»;

«Перспективи волонтерського руху в м. Івано-Франківську».

7. Розробити тематику дискусій з учнівською молоддю з актуальних соціальних проблем сучасності (не менше 10 тем).

8. Розробити питання для диспуту на тему «Наркоман – злочинець чи жертва?».

9. Підібрати методики, які доцільно використовувати у роботі з учнівською молоддю з метою попередження наркоманії (не менше 3).

10. Розробити буклет з метою профілактики в молодіжному середовищі ВІЛ/СНІДу, наркоманії.

11. Розробити зміст соціальної реклами, спрямованої на профілактику в молодіжному середовищі ВІЛ/СНІДу, наркоманії.

12. Скласти власну програму реабілітаційної роботи з дитиною, що має особливі потреби.

2.3. Заняття та екскурсії під час практики

1. Ознайомлення з Івано-Франківським міським центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, міжнародним благодійним фондом «Карітас», загальноосвітніми школами (з членами колективу бази практики).

2. Знайомство з планом роботи соціального педагога (соціального працівника) соціальної інституції.

3. Здійснення соціального супроводу дитини з особливими потребами.

4. Здійснення соціально-патронажної роботи сім'ї, яка виховує дитину з особливими потребами.

5. Участь у проведенні благодійних акцій (збір коштів для потребуючих допомоги, лікування, підтримки тощо).

6. Допомога соціальному педагогові школи у проведенні культурно-дозвіллевих заходів.

7. Розробка та проведення рухливих ігор з учнями різних вікових категорій.

2.4. Навчальні посібники

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: методична література з проблем організації волонтерської діяльності, соціально-педагогічних видів допомоги клієнтам (зразки), відеозаписи виховних заходів, методичні рекомендації з організації волонтерської практики.

1. Бартків О. Соціально-педагогічна практика в школі-інтернаті / Бартків О., Л. Грицюк, В. Петрович // Практична психологія та соціальна робота. 2004. № 1. С. 58-67.

2. Грицюк Б. А. Студент – класний керівник, вихователь : методичні рекомендації з практики / Б. А. Грицюк, С. В. Домбровський. – Івано-Франківськ, 1994. 17 с.

3. Гунда Г. В. Практикум з основ загальної і соціальної педагогіки / Г.В.Гунда, В. В. Сагарда. - Ужгород, 1999. 94 с.

4. Зозуляк Р. В. Організація практики у системі фахової підготовки соціальних педагогів // Науковий часопис НПУ М.П. Драгоманова. Серія №

- 11: Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: 36 наукових праць. К.: НПУ М.П. Драгоманова, 2007. Вип. 5 (Частина С. 200-204).
5. Кара С. Організація керівництва педагогічною практикою - важлива умова формування професійної компетентності студентів // Рідна школа. 2006. № 2. С. 11-13.
6. Козубовська І.В. Наскрізна програма практики студентів (спеціальність 7.040203. Соціальна робота) / Ірина Василівна Козубовська. Ужгород, 1998. 45 с.
7. Ларіонова Н. Організація навчальних практик студентів курсу спеціальностей "Соціальна педагогіка", "Соціальна робота" / Н. Ларіонова // Соціальна робота соціальна педагогіка. 2005. № 1. С. 64-70.
8. Лемко Г. Зміст соціально-педагогічної практики у закладах інтернатного типу. Джерела. 2008. № 3-4. С. 54-64.
9. Навчальні та виробничі практики : методичний посібник / Заг. ред. Є.А. Антонович. Івано-Франківськ, 2003. 56 с.
10. Опачко М.В. Педагогічна практика: Інструктивно-методичні матеріали. Ужгород : УжНУ, 2003. 48 с.
11. Професія соціальний педагог / Упорядник: О. Главник. К. : Главник, 2006. 112 с.
12. Програма практик зі спеціальності “Соціальна педагогіка і практична психологія” : методичний посібник / Керівник групи упорядників: Б. Ковбас. Упорядники: Зозуляк Р., Лемко Г., Недільський С. Івано-Франківськ, 2006. 78 с.
13. Федоришин Г.М. Соціально-педагогічна діяльність студентів : Програма та методичні рекомендації з виробничої практики / Г.М. Федоришин, Г.М. Гунда. Івано-Франківськ, 2003. 42 с.

Шкала оцінювання навчальної діяльності студентів в умовах волонтерської практики (II курс)

ЗМ 1	ЗМ 2	Індивідуальні завдання	Захист практики	Сума балів
Теми 1,2,	Теми 3,4			
15 балів	25 балів	20 балів	40 балів	100 балів

2.2. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ В ЛІТНІЙ ПЕРІОД (ІІІ КУРС, 6 СЕМЕСТР)

2.1. Особливості виробничої практики в літній період

Змістовий модуль 1. Організаційно-методичні основи соціально-педагогічної практики в закладах соціальної сфери в літній період.

Тема 1. Особливості оздоровчо-виховного процесу в літній період.

Тема 2. Мета, завдання соціально-педагогічної практики в закладах соціальної сфери в літній період.

Тема 3. Специфіка роботи в різних типах виховних закладів. Планування виховної роботи в закладах соціальної сфери в літній період. Поточна та звітна документація студента.

Тема 4. Система виховної роботи в ЛОТ.

Змістовий модуль 2. Психолого-педагогічні основи організації літнього оздоровчого процесу.

Тема 5. Періоди табірної зміни, основні напрямки і форми виховної діяльності вихователя ЛОТ.

Тема 6. Гра – основний вид діяльності літнього відпочинку дітей, засіб розвитку творчої особистості.

Тема 7. Технології діяльності вихователя з різними категоріями дітей в ЛОТ.

Тема 8. Особливості діагностичної та профілактичної роботи вихователя з організації літнього оздоровчо-виховного процесу.

2.2. Індивідуальні завдання

У процесі практики студенти виконують такі завдання:

1. Набувають навичок самостійної роботи з дітьми і юнацькими колективами під час літніх канікул.

2. Оволодівають різноманітними формами і методами оздоровчої і виховної роботи в літній період.

3. Забезпечують охорону життя і здоров'я дітей.

4. Формують відповідальне і творче відношення до проведення виховної роботи з дітьми.

Літня практика передбачає такі види діяльності:

- організаційно-педагогічна робота (вивчення умов роботи табору, правил внутрішнього розпорядку, традицій);

- знайомство з відпочиваючими, перевірка готовності дітей до виїзду в табір;

- проводять бесіди з батьками;

- складають план роботи групи;

- формують органи самоуправління;

- вивчають специфіку вікових та індивідуальних особливостей вихованців, стан їхнього здоров'я, умови життя та виховання;
  - організовують колективно-творчу діяльність за всіма напрямками виховання;
  - планують режим дня, активний відпочинок дітей;
  - проводять індивідуальну виховну роботу з дітьми.
- У процесі практики студенти повинні володіти такими вміннями:
- виділяти цілі і завдання оздоровчої виховної роботи з дітьми в таборі;
  - складати план оздоровчої і виховної роботи на табірну зміну та кожен день із врахуванням інтересів та індивідуальних особливостей дітей;
  - організовувати самоуправління в колективі і координувати його діяльність;
  - організовувати різноманітну діяльність дітей (збори і бесіди про гуманність, милосердя, дружбу і товариство, про культуру поведінки; конкурси малюнків, фестивалі пісень і танців, бесіди про мистецтво, вечори поезії, казок; свято лісу, птахів);
  - поєднувати індивідуальну та колективну роботу з дітьми;
  - використовувати всю систему можливих педагогічних дій в умовах табору;
  - встановлювати педагогічно доцільні відносини з дітьми та підлітками;
  - усвідомлювати та аналізувати досвід своєї педагогічної діяльності.

2.3. Навчальні посібники

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: методична література з проблем організації соціально-педагогічної діяльності в закладах соціальної сфери у літній період, соціально-педагогічних виховних заходів (зразки), відеозаписи виховних заходів, методичні рекомендації з організації практики.

1. Братчик О., Проскурєнко. Е. Святкове літо. Харків, 2005.
2. В помощь работникам детских оздоровительных лагерей. Методическое пособие. Сост. Савченко С.В., Кратина В.А. и др. Луганск, 1994.
3. Державна програма відпочинку та оздоровлення дітей на період до 2008 року. Нормативно-правова база з питань забезпечення організації відпочинку та оздоровлення дітей. Методичний посібник. Івано-Франківськ, 2006. 68 с.
4. Жабо Т.В., Кузнєцов А. М. Студент-практикант в оздоровчому таборі: навч. посібник. Кіровоград : Код, 2006.
5. Інструктивно-методичні матеріали з питань організації відпочинку та оздоровлення дітей. Київ, 2004. 125 с.
6. Каникулы: игры, воспитание; о педруководстве игровой деятельностью школьников. / Под редакцией О.С. Газмана. М.: Просвещение, 1988.
7. Коваленко Є.І., Конончук А.І. Методика роботи в літньому оздоровчому таборі: Навч. посібник для педагогів серед. закладів освіти та позашк. закладів, викладачів і студ. вузів I- II і III-IV рівнів акредитації / Інститут змісту і методів навчання. К., 1997.

8. Корсун І.В., Харченко С.Я. Организация свободного времени школьников. / Методическое пособие / Луганск : ЛГПИ, 1998.
9. Латышкевич Л., Митяжов В., Шевченко Н. Каникулы – пора спортивная. К., 1981.
- 10.Методика виховної роботи у літніх оздоровчих таборах / Укладач О.В.Мудрик. Тернопіль: ТДПУ, 2002.
- 11.Міщенко О.В., Кулик Н.А. Організація та проведення оздоровчих заходів у літніх таборах відпочинку: Навч.-метод. посіб. до вивчення курсу фіз. виховання різних груп населення:Для студ. пед. закл. освіти / Сумський держ. педагогічний ун-т ім. А.С.Макаренка. Суми : СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2003.
- 12.Надання невідкладної долікарської допомоги при проходженні літньої практики: Методичні рекомендації для студентів вищих навчальних закладів. Тернопіль, 2003. 79с.
- 13.Соля М. Педагогіка дитячого оздоровчого табору: методичні рекомендації. Івано-Франківськ, 1997. 60 с.
- 14.Тарасова Т.В. та ін. Особливості організації і проведення літнього відпочинку школярів. Збірник методичних рекомендацій. Тернопіль, 1997.
- 15.Технологія виховної роботи в умовах табірної зміни: теорія і практика / М-во освіти і науки України, пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, Укр. держ. екол.-натур.центр учн. молоді; Заг. ред. А.Й. Капська, І.М. Мельникова, В.В. Вербицький, Відп. за вип. О.В. Глушаниця. К.:Грайлик, 1998.
- 16.«Типові штатні нормативи оздоровчих таборів (комплексів) для дітей, підлітків та учнівської молоді з цілодобовим перебуванням» від 12.05.1994
- 17.Харченко С.Я., Ваховський Л.Ц., Песоцька О.П. Соціально-педагогічна діяльність у дитячих оздоровчих таборах: навч.- метод. посіб. для фахівців та студ.-організаторів літнього відпочинку дітей та молоді / Луганський національний педагогічний ун-т ім. Тараса Шевченка; Науково- дослідний центр проблем соціальної педагогіки та соціальної роботи АПН України і Луганського національного педагогічного ун-ту ім. Тараса Шевченка / С.Я.Харченко (заг.ред.). Луганськ : Альма-матер, 2008.
- 18.Яковець Н.І., Стрельнікова Н.М. Методика виховної роботи в літніх оздоровчих таборах: Метод. рек. до лабораторних робіт / Ніжинський держ. педагогічний ун-т ім. Миколи Гоголя. Ніжин : Видавництво НДПУ ім. М.Гоголя, 2004.

Шкала оцінювання

навчальної діяльності студентів виробничої практики в літній період (ІІІ курс)

ЗМ 1	ЗМ 2	Підсумковий контроль			Сума балів
Теми: 1, 2, 3, 4	Теми: 5, 6, 7, 8	Матеріали щоденника	Звіт про практику	Індивідуальні завдання	
20	30	20	20	10	100

2.3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ (IV КУРС, 8 СЕМЕСТР)

2.1. Особливості виробничої практики в закладах освіти

Змістовий модуль 1. Організаційно-змістові засади діяльності студента-практиканта.

Тема 1. Мета, завдання і принципи соціально-педагогічної практики у закладах освіти.

Тема 2. Умови проходження виробничої практики.

Тема 3. Зміст соціально-педагогічної практики у закладах освіти.

Тема 4. Звітна документація соціально-педагогічної практики у закладах освіти.

Змістовий модуль 2. Методичні рекомендації по проведенню соціально-педагогічної практики в закладах освіти.

Тема 5. Зміст діяльності студента-практиканта як соціального педагога.

Тема 6. Аналіз соціально-педагогічної діяльності закладів освіти, їх нормативно-правове та інструктивно-методичне забезпечення.

Тема 7. Застосування діагностичного інструментарію у соціально-педагогічній діяльності.

Тема 8. Організація і проведення заходів виховного спрямування.

Тема 9. Вивчення особистості учня та складання психолого-педагогічної характеристики.

Тема 10. Підсумкова конференція.

2.2. Індивідуальні завдання

У процесі практики студенти виконують такі завдання:

1. Змоделювати вступну бесіду до тем, що пропонуються соціальним педагогом закладу.

2. Складіть орієнтовний план роботи соціального педагога з батьками учнів щодо підвищення рівня їхньої успішності.

3. Розробити власну програму реабілітаційної роботи з дитиною, що має особливі потреби.

4. Розробити кросворд на тему «Профілактика в молодіжному середовищі ВІЛ/СНІДу, наркоманії» (не менше 30 завдань).

5. Провести виховні заходи.

6. Складання психолого-педагогічної характеристики.

2.3. Заняття та екскурсії під час практики

1. Огляд кабінетів соціального педагога, навчальних приміщень, ігрової кімнати, спортивного залу, їдальні.

2. Ознайомлення із читальним залом бібліотеки, виставками книг.

3. Знайомство зі школою (дирекцією, вихователями груп продовженого дня).

2.4. Навчальні посібники

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: методична література з проблем організації соціально-педагогічної діяльності в школі, сценарії виховних заходів (зразки), відеозаписи виховних заходів, методичні рекомендації з організації соціально-педагогічної практики в закладах освіти.

1. Бартків О. Соціально-педагогічна практика в школі-інтернаті / Бартків О., Л. Грицюк, В. Петрович // Практична психологія та соціальна робота. 2004. № 1. С. 58–67.
2. Безпалько О. В. Соціальна педагогіка в схемах і таблицях: Навчальний посібник / О. В. Безпалько. К. : Логос, 2003. 134 с.
3. Галагузова Ю. Социальная педагогика: Практика глазами преподавателей и студентов : пособие для студ / Ю. Галагузова, Г. Сорвачева, Г. Штинова. М.: ВЛАДОС, 2003. 224 с.
4. Грицюк Б. А. Студент – класний керівник, вихователь : методичні рекомендації з практики / Б. А. Грицюк, С. В. Домбровський. Івано-Франківськ, 1994. 17 с.
5. Гунда Г. В. Практикум з основ загальної і соціальної педагогіки / Г.В.Гунда, В. В. Сагарда. Ужгород, 1999. 94 с.
6. Зозуляк Р. В. Організація практики у системі фахової підготовки соціальних педагогів. Науковий часопис НПУ М.П. Драгоманова. Серія № 11: Соціологія. Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Управління: 36. наукових праць. К.: НПУ М.П. Драгоманова, 2007. Вип. 5. С. 200-204.
7. Кара С. Організація керівництва педагогічною практикою - важлива умова формування професійної компетентності студентів // Рідна школа. 2006. № 2. С. 11–13.
8. Козубовська І.В. Наскрізна програма практики студентів (спеціальність 7.040203. Соціальна робота). Ужгород, 1998. 45 с.
9. Навчальні та виробничі практики : методичний посібник / Заг. ред. Є.А. Антонович. Івано-Франківськ, 2003. 56 с.
10. Овчарова Р. В. Справочная книга социального педагога. М. : Сфера, 2001. 480 с.
11. Опачко М.В. Педагогічна практика: Інструктивно-методичні матеріали / Опачко М.В., В.В. Сагарда. Ужгород : УжНУ, 2003. 48 с.
12. Професія соціальний педагог / Упорядник: О. Главник. К. : Главник, 2006. 112 с.
13. Програма практик зі спеціальності “Соціальна педагогіка і практична психологія” : методичний посібник / Керівник групи упорядників: Б. Ковбас. Упорядники: Зозуляк Р., Лемко Г., Недільський С. – Івано-Франківськ, 2006. 78 с.
14. Федоришин Г.М. Соціально-педагогічна діяльність студентів : Програма та методичні рекомендації з виробничої практики / Г.М. Федоришин, Г.М. Гунда. – Івано-Франківськ, 2003. 42 с.

**Шкала оцінювання
навчальної діяльності студентів виробничої практики в закладах
освіти (IV курс)**

ЗМ 1	ЗМ 2	Підсумковий контроль					Су- ма бал- ів
		Індиві- ду- альний план роботи	Мате- ріали щодо- ника прак- тики	Звіт про прак- тику	пси- голо- го- педа- гогіч- на ха- ракт- ерис- - тика осо- бист- о-сті	Діагн- остич- ний інстру- мента- -рій та вихов- -ний захід	
Теми 1, 2, 3,4	Теми: 5, 6, 7, 8, 9, 10						
20	30	5	10	5	10	20	100

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ: поточне тестування (оформлення щоденника), оцінка за індивідуальні завдання, підсумковий контроль (оцінка за звіт практики).

«Відмінно» - рівень А (90-100 б.). Оцінка «відмінно» виставляється за виконання практикантом усіх завдань змістових модулів на високому рівні. Студент вільно володіє знаннями й творчо здійснює соціально-педагогічну діяльність відповідно до мети і завдань практики. Активно включається у роботу, що вимагає творчого професійного мислення. Практикант проявляє себе організованим, сумлінним, ініціативним, винахідливим у виборі форм, методів, технологій соціально-педагогічної діяльності.

На високому рівні володіє професійними компетенціями: успішно здійснює аналіз практичного досвіду фахівців в галузі соціальної педагогіки, власної професійної діяльності; діагностує проблеми особистості, знаходить оптимальні шляхи їх вирішення; планує діяльність з метою досягнення конкретного результату; проектує соціально-педагогічні програми допомоги; здійснює вибір засобів, методів, прийомів соціально-педагогічної діяльності

у типових і нетипових ситуаціях; прогнозує кінцевий результат діяльності; самостійно реалізує програму надання соціально-педагогічної допомоги та підтримки клієнта; застосовує індивідуальні, групові, колективні форми роботи; використовує юридичні, психологічні, медичні, педагогічні механізми попередження та подолання негативних факторів розвитку та соціалізації особистості; закони, правові акти стосовно надання клієнтові допомоги та захисту; сприяє інтеграції виховних можливостей сім'ї, освітніх та соціальних закладів, соціуму для успішної соціалізації та реабілітації особистості; науково обґрунтовує результати соціально-педагогічної діяльності, реалізує творчий потенціал для удосконалення її форм, методів, технологій.

Одержав високу оцінку керівника практики. Демонструє вільне володіння знаннями та вміннями основних методик та технологій професійної діяльності соціального педагога. Здав оформлену відповідно до вимог звітну документацію у визначений термін.

Підсумкова кількість балів за усі види робіт складає не менше **90** балів.

«Добре» - рівень В (80-89 балів); рівень С (70-79 балів). Оцінка «добре» виставляється за виконання практикантом усіх завдань змістових модулів на належному рівні. Практикант проявляє себе організованим, старанним, наполегливим, відповідальним.

На достатньому рівні володіє професійними компетенціями: здійснює аналіз практичного досвіду фахівців в галузі соціальної педагогіки, власної професійної діяльності; діагностує проблеми особистості, знаходить оптимальні шляхи їх вирішення; планує етапи діяльності з метою досягнення конкретного результату; проектує соціально-педагогічні програми допомоги; здійснює вибір засобів, методів, прийомів соціально-педагогічної діяльності у типових і нетипових ситуаціях; прогнозує кінцевий результат діяльності; за допомогою керівника практики реалізує програму надання соціально-педагогічної допомоги та підтримки клієнта; застосовує індивідуальні, групові, колективні форми роботи; реалізує творчий потенціал для здійснення практичної діяльності.

Одержав оцінку «добре» керівника практики. Аргументує добір методів та технологій соціально-педагогічної взаємодії, що застосовувались у процесі практики. Здав у визначений термін і у повному обсязі правильно оформлену документацію.

Підсумкова кількість балів за усі види робіт складає не менше **70** балів.

«Задовільно» - рівень Д (60-69 балів); рівень Е (50-59 балів). Оцінка «задовільно» виставляється в разі неповного виконання завдань змістових модулів. Знання студента несистемні.

Рівень володіння професійними компетенціями низький: не вміє самостійно аналізувати практичний досвід фахівців в галузі соціальної педагогіки, власну діяльність, визначати проблеми особистості, знаходити шляхи їх вирішення, планувати етапи практичної діяльності, соціально-педагогічної допомоги клієнту, застосовувати індивідуальні, групові, колективні форми роботи. Для виконання завдань практики потребує значної допомоги керівника.

Проявив себе як недостатньо організований, відповідальний, безініціативний.

Одержав задовільну характеристику керівника практики. Виявляє невпевненість в аргументації добору методів та технологій соціально-педагогічної взаємодії. Звітна документація оформлена з порушеннями.

Підсумкова кількість балів за усі види робіт складає не менше 50 балів.

«Незадовільно» - рівень FХ (25-49 балів). Оцінка «незадовільно» виставляється в разі неповного виконання завдань змістових модулів. Знання студента фрагментарні.

Виявив незадовільний рівень володіння професійними компетенціями, зокрема вміннями аналізувати практичний досвід фахівців в галузі соціальної педагогіки, власну діяльність, визначати проблеми особистості, знаходити шляхи їх вирішення, без допомоги керівника не спроможний виконувати практичну діяльність, надавати соціально-педагогічну допомогу клієнтові; застосовувати індивідуальні, групові, колективні форми роботи.

Практикант пропускав заняття, проявив себе як невідповідальний, недисциплінований.

Одержав незадовільну характеристику керівника практики. Виявляє значні прогалини у знаннях. Звітна документація представлена не у повному обсязі.

Підсумкова кількість балів за усі види робіт складає не менше 25 балів.

Рівень F 24 б. і менше – без права повторного проходження практики. Студент не виконав більшої частини завдань змістових модулів, пропускав заняття. Не володіє професійними компетенціями.

Одержав незадовільну характеристику керівника практики. Звітна документація відсутня або оформлена з порушеннями вимог.

Підсумкова кількість балів не перевищує 24 балів.